

11 oktober 2023

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

ThemaReeks 23-24
Online brainstorm sessies
 +
Fysieke vervolgbijeenkomsten

THEMA'S

- **Deeltijdse opleidingen en actualiseren programma i.s.m. het werkveld (deels privaat)**
 - **Inrichten onderwijsstelsel o.b.v. nieuwe namen en begrippen**
 - **Wat heeft de Ad ons tot nu toe gebracht**
- **Hoe kan de Ad verder worden ingezet voor flexibilisering en een eigen beleid**

1. Inleiding

Ook dit studiejaar willen we een ThemaReeks gaan vormgeven. Maar dan net weer even anders. Het gebruik van online-bijeenkomsten is gemeengoed geworden, dus we verweven die aanpak in onze opzet. Hier geven we de geplande activiteiten die behoren bij een viertal thema's, met een korte beschrijving. Uiteraard verstrekken we de zakelijk gegevens zodat iedereen kan bezien wat past bij de persoonlijke interesses en de mogelijkheden binnen de eigen planning.

2. Opzet rond een thema

Voor elk thema hebben we de volgende opzet in gedachten:

- Er is een **online sessie** (Zoom) van anderhalf uur waarin met de aanwezigen op basis van een basisnotitie voor het thema van gedachten wordt gewisseld over:
 - Wat speelt er nu rond het thema...
 - Wat maakt het thema eigenlijk tot een interessant onderwerp voor een breder 'publiek'...
 - Welke aspecten spelen een rol als het gaat om verder ontwikkelen van kaders en een plan van aanpak die nodig zijn om verder met het thema aan de slag te gaan...
 - Welke ontwikkelingen die met dit thema te maken hebben, moeten ook tegelijkertijd onder de loep worden genomen...
 - Is het zinvol om hierover in een breder verband in een volgende fase met experts en collega's met elkaar van gedachten te wisselen.
- Op basis van de online sessie wordt met de groep deelnemers vastgesteld of er behoefte is aan een **fysieke bijeenkomst** rond het thema, een tijdje later – dus waarvan de datum nog moet worden vastgesteld, in de eerste maanden van 2024, alsmede de plaats ervoor. Daarbij spelen zaken mee als:
 - Opstellen van een discussie-notitie...
 - Bepalen van de doelgroepen...
 - Opzet van de bijeenkomst en sprekers...
 - Nagaan welke uitkomsten van de bijeenkomst worden verwacht.

3 Deelnemers online sessies

De online sessies staan open voor iedereen die ervaringen heeft opgedaan met een thema of daar simpelweg een mening over heeft. Ook degenen die al plannen hebben opgesteld die met een thema te maken hebben, zijn zonder meer welkom om digitaal aan te schuiven en uitleg te geven over wat ze daarmee beogen. Kortom, het staat iedereen vrij om creatief mee te denken. En om, op basis van de uitwisseling van ervaringen en meningen samen te bezien hoe een fysieke vervolgbijeenkomst kan worden gebruikt om het thema verder uit te werken voor een breder publiek.

4 Wat praktische zaken

Hier een aantal praktische aspecten:

- o Aan de online sessies zijn geen kosten verbonden;
- o Ze worden steeds gehouden op een woensdag, van 10.00 tot 11.30 uur;
- o Er wordt gebruikgemaakt van Zoom, als digitaal platform;
- o Deelnemers ontvangen ongeveer een week van tevoren een basisnotitie, met een agenda en de link voor de Zoom-sessie.

5 Thema's en data online sessies

We hebben een viertal thema's op het oog, vermeld met de datum waarop de sessie is gepland.

A. Deeltijdse opleidingen en actualisatie via een 'private' constructie met werkgevers

- Er wordt nadrukkelijk gekeken naar een mogelijkheid om het bedrijfsleven en dan de sector die relevant is voor een hbo-opleiding, te betrekken bij een aantal onderwijseenheden om te komen tot een snelle actualisering van allerlei benodigde competenties. Bij deeltijdse opleidingen kunnen werkgevers en hun organisaties via hun studenten zoeken naar een aanpak waarbij ze bepaalde werkplekken en daarbij passende omgevingen ter beschikking stellen om daarmee met een groep studenten nieuwe ervaringen op te doen.

Maar de werkgevers profiteren er mede van omdat ze in samenspraak met de opleidingen een vorm van maatwerk kunnen gebruiken, iets wat vaak wordt gezien als 'privaat handelen' omdat bepaalde onderwijseenheden worden aangepast aan hetgeen ter plekke en actueel speelt binnen de (regionale) arbeidsmarkt. Studenten en andere werkenden kunnen een en ander direct toepassen binnen de eigen functie, te zien als een vorm van 'bijscholing' maar dan binnen de context van een formele opleiding.

Hoe dit kan, mag en moet... aspecten die goed in de gaten dienen te worden gehouden, gelet op de doelmatigheid, de kwaliteitsborging en de bekostiging. Voldoende dus om te bezien¹.

- Datum: *woensdag 15 november, 10 uur*
- Zie ook *PamflAd nummer 272*.

B. Het Nederlandse onderwijsstelsel: her-benoemingen en belang van leerwegen

- Het is niemand ontgaan dat er een heftige discussie wordt gevoerd over ons onderwijsstelsel rond het positioneren van allerlei formele opleidingen en de status ervan. Het gaat vooral om het hanteren van 'tegenstellingen' bij het gebruik van begrippen als 'hoger' en 'lager', of 'middelbaar' en 'hoger', 'praktisch' en 'theoretisch', 'beroepsgericht' en 'wetenschappelijk', en het kunnen hanteren van een term die aangeeft dat er sprake is van een zekere gelijkwaardigheid – en dan gaat het om 'de waaier'.

De overheid zoekt naar 'een oplossing', zonder het stelsel qua structuur aan te moeten passen. Dat kan door andere namen en termen te gebruiken. Het CBS is om advies gevraagd, maar ook aldaar is nog geen goed voorstel geformuleerd. Dat heeft simpelweg te maken met allerlei randvoorwaarden zoals het gebruiken van formele raamwerken. Daaraan valt eenvoudigweg niet zo even te sleutelen en te tornen.

We hebben in een tweetal nieuwsbrieven onze visie gegeven. Ook hebben we een aantal voorstellen gedaan in de richting van de overheid. Die schijnen wel goed te zijn ontvangen. Maar dit soort beschouwingen kan niet los worden gezien van hetgeen wordt voorgesteld in de 'Toekomstverkenning' voor het mbo, hbo en wo. Mogelijk dat in de komende tijd al het een en

¹ In een aparte nieuwsbrief 276A geven we – nog heel beknopt – informatie over een mogelijke studiereis naar de VS in juni 2024. Het betreft een reis naar Ohio, tevens met een bezoek aan een College in Canada. Het gaat daarbij over dit onderwerp, met de focus op het bedienen met inzet van niveau 5-kwalificaties van de regionale arbeidsmarkt – aangevuld met het verzorgen van zelfstandige eenheden, met maatwerk.

ander zal worden besproken, maar er zal eerst een nieuwe Tweede Kamer moeten zijn, met een nieuwe regering, dus ook een verantwoordelijke minister.

We zullen onze voorstellen gaan bespreken, maar dus wel in gedachten hebbende dat het gaat om het gehele stelsel, en ook wat nieuwe leerwegen.

- Datum: *woensdag 29 november, 10 uur*
- Zie ook de *PamflAd*, nummers 271 en 274

C. Wat heeft de Associate degree-opleiding ons na 2018 gebracht aan vernieuwingen

- Dit is een sessie voor degenen die al wat langer met het Ad-bijltje hakken. Het is de bedoeling om te gaan bezien wat de Ad als zelfstandige opleiding ons heeft gebracht, algemeen beschouwd. Het kan gaan om de inrichting, de regionale samenwerking, het hebben van 'Ad-Academies', het betrekken van het mbo erbij, de groei in aanmeldingen en andere zaken. Het is zoeken naar kritische succesfactoren, maar ook naar regelingen die anders kunnen zijn en wellicht ook zijn aan te pakken.

Maar het is vooral toch een sessie om te bezien hoe de Ad verder kan worden ingebed in het onderwijsstelsel op een wijze waarmee de sterke kanten ervan kunnen worden benut en nog verder zijn te optimaliseren. Wat zijn dan de sterkste aspecten, waarom en hoe kan daarmee in de komende tijd aan de slag worden gegaan?

Het is aldus een kwestie van terugkijken, reflecteren op hoe de huidige situatie is ontstaan en om vervolgens met elkaar na te gaan wat gedurende een fysieke bijeenkomst ook kan worden gedeeld met anderen en vooral degenen die recentelijk de Ad hebben omarmd.

- Datum: *woensdag 13 december, 10 uur*

D. Hoe kan de Ad-opleiding verder worden benut voor het flexibiliseren van leerwegen

- Het gaat om een specifieke sessie waarbij we vooral in de diepte willen gaan om aandacht te vragen voor de zelfstandigheid van de Ad-opleidingen. Scherp geredeneerd kan daarbij worden gesteld dat een dergelijke status kan betekenen dat bij een aantal bijkomende zaken die zelfstandigheid meer dan nu tot uiting moet kunnen komen.

Daarbij is het uitgangspunt om te gaan sleutelen aan meer opties voor het flexibiliseren van leerwegen. Dan kun je denken aan: doorlopende leerwegen vanuit mbo-4, de inrichting van het aanvullende programma voor de bachelorgraad, de bundeling van het aanbod in een eigen 'instelling' met specifieke kaders, de regionale doelmatigheid en – niet onbelangrijk – het komen tot nieuwe varianten zoals de 'higher apprenticeships' oftewel een sterk gedualiseerde vorm.

Het is derhalve een sessie op 'het scherpst van de snede' als het gaat om wet- en regelgeving, de inhoudelijke vormgeving en meer zaken die tot het beleid van de instelling zouden moeten kunnen behoren. Een stevige uitdaging derhalve voor degenen die daarbij betrokken zijn.

- Datum: *woensdag 20 december, 10 uur*

6 Aanmelden

U kunt zich zonder enige verplichting aanmelden voor een of meer van de sessies door een e-mail te sturen naar info@leido.nl en daaraan te vermelden:

- Naam
- Functie
- Instelling
- Welke sessie(s) uw belangstelling heeft (hebben).

Uiteraard kunt u uw vragen ook via deze weg stellen of aangeven welke zaken binnen het thema nadrukkelijk aan de orde zouden moeten komen.